

pincisal myan ki lkawtas sa qutux pinlahan

kya qutux ryax nqu qmisan ka mcngsuy. malah sami tatak ki lkawtas ki'a saku' mqiru' kawas la. lkawtas ga ki'a mtzyu pgan msyaw kawas nya' la. tmaq squ qwazyux ka tcinun nya' squ kgiri'. gi yasa qu pcyuwagun na 'Tazyal hizya' sraral i mqwalax ini' ga mcngsuy. mutux tminun squ tawkan, bluku', kgiri' ru zqbun qu mlikuy hizya'. knayril ga, mutux tminun squ pala'. ini' ga smxu' squ trakis.

psbaqan saku' smangi' puniq ni lkawtas. ru psbaqan saku' nya' maha sawn sawn kasa qu tmaq wahi. kyalun saku' nya' maha, "kwara' qu mlikuy na 'Tazyal ga, 'siki baq tminun qayqazya' ru baq qmalup. 'siki aring sa mawzyan kawas su' qani' lga, mqbaq la. ini' su' pqbaq lga, ssawn su' nanu' mlahang qutux su' ngasal babaw nya' lpi? izyat yasa nanak ay! sawn maha spzyang mlikuy na 'Tazyal ga, 'siki baq mnazyang. baq tmabul ru baq tmngasal, tmkhu'. baqun su' ga?"

pqutan maku' maha, "yutas, izyat zyuwaw na knayril qu tminun pi? kya uzi qu tminun na mlikuy ga?" smyuk qu yutas maha, "izyat nanak zyuwaw knayril qu tminun. aw' ga, ini' ptnaq tminun pala' qu knayril hizya'. pala' ka shilaw ta' m'abi' ga! ru tminun squ lukus ka plkusun ta' uzi.

ini' qbaq tminun qu knayril lga, nanu' qu hhilaw na bnkis nya' ru laylaqi' nya' i qmisan lpi? mhlaqi lga, pskilkil lru phuqil la! baqun su' ga?"

sawbih p'amat qu puniq ru s'alax nya' qu buli' ka bring nya' squ ttaq nya' qwazyux. ru sruruw nya' cikay qu qhawtul. ru mcyana' lawzi qu puniq la. cbkwan nya' minxal qu tutuh nya' tkaran ru kmal lawzi maha, "ita' ka mlikuy hizya' ga, yaqu ppngan ta' qsinu ru ppngan squ kinluh pinbahu qu scinun ta'. mawzyan na tawkan, kala', kgiri', tbaqa', zqbun ru bluku'. knayril ga, tminun na qawngu' ru wazyay na nuka'. mlikuy hizya' ga, tminun na qwazyux. ini' ga, zyulaq na ruma'. ga, tawkan hizya' ga, tminan na snyu. ini' ptnaq qu bbayngun na mlikuy sa knayril. baqun su' lga?" lnglungun maku' cikay qu wal spinqzyu' ni yutas ha. ru syukun maku' maha, "han! baqun maku' la. musa' ta' rgyax ga, mutux ta' mpanga' tawkan ru tkran ta' maynanu' rwa! ru maha ni mqawzyat ta' ru ciriq ta' qsinu ga, mutux ta' spanga' na tawkan. ini' ga kala', rwa!" 'si tatuk tatuk tunux qu yutas ru kmal maha, "nanu' blaq tunux su'."

ana mucing knwan ga ini' maku' zngi qu pinqzyuwan ni lkawtas.

" 'siki qngzyat mqbaq qu mlikuy ga, pthuzayay m' mlikuy balay na 'Tazyal."

我與先祖父在一次烤火中的談話

一個寒流來襲的冬天，我和先祖父在烤火寮裡烤火。當時我大約九歲，先祖父大約六十多歲。先祖父正在削黃藤，要用來製作揸籃，傳統泰雅男人在下雨天或寒流來襲時，會在室內編製網袋、圓篩、揸籃和揸箕；女人則整理屋子的內外環境、織布或舂小米。

先祖父教我生火、削藤。他勸勉我說：「泰雅族的男人要學會編器具、狩獵；要從你這個年紀開始學習，若不學習，要如何照顧、餵養全家人？不只如此，還要學會開墾、鋤地、建屋、建穀倉，明白嗎？」

我問：「祖父，男人也有編織的事情？」祖父說：「女人織的是蓋的毯子、穿的衣服；若不會織布，長輩和孩子們冬天如何取暖？不是會冷得發抖、凍死！你清楚嗎？」

火快熄滅，祖父放下小刀，推柴火，火又旺起來。祖父抽一口傳統菸斗說：「男人編的是網袋、揸匡、揸籃、揸箕和圓篩。女人是用麻。男人用黃藤、桂竹皮，網袋則是用麻繩編，材料不同。」我思索祖父的話，「喔！我們去山上打獵會揸網袋，用來揸負各種物品，如果抓到獵物，也可以用網袋來揸，或用揸箕裝載，對吧？」祖父直點頭，說：「你腦筋很好！」

我未曾忘記先祖父勸勉的那些話：「要勤於學習，才能夠成為真正的泰雅男人！」